

Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки
Кафедра педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
ВК 16. УПРАВЛІНСЬКА ДЕОНТОЛОГІЯ

Галузь знань: D - Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність: D3 Менеджмент
Освітньо-професійна програма: Менеджмент і адміністрування
Рівень вищої освіти: другий (магістерський рівень)
Ступінь вищої освіти: магістр
Освітня кваліфікація: магістр менеджменту
Форма навчання: денна/заочна

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки,
спеціальної освіти та менеджменту
Протокол № 11-а від «23» червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Г.Л. Єфремова

Суми – 2025

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Статус освітнього компоненту	Вибірковий компонент освітньої програми
Загальна кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин	Загальний обсяг годин – 90 годин. Для денної форми навчання: лекції – 16 годин; семінарські заняття – 10 годин; самостійна робота – 74 годин. Для заочної форми навчання: лекції – 14 годин; семінарські заняття – 10 годин; самостійна робота – 74 годин.
Курс та семестр вивчення освітнього компоненту	Денна форма: курс – I; семестр – 2. Заочна форма: курс – I; семестр – 2.
Вид підсумкового контролю	Диференційований залік
Мова викладання	Українська
Кафедра що забезпечує викладання	Педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту
Інформація про викладача, який забезпечує вивчення освітнього компоненту	Прядко Любов Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
Інформація про консультації	За потреби
Пререквізити (передумови для вивчення освітнього компоненту)	Соціальний менеджмент, конфліктологія та психологія управління
Постреквізити (дисципліни, в яких будуть використовуватися знання, отримані під час вивчення курсу)	Ризик-менеджмент
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Метою викладання освітнього компоненту є формування у майбутніх керівників закладів освіти моральних цінностей сучасного управління через засвоєння його нормативних засад, сприяння професійному розвитку і саморозвитку здобувачів вищої освіти на рефлексивній основі.

Основні завдання вивчення освітнього компоненту:

- розкриття соціальної та психологічної значущості дотримання менеджером освіти норм управлінської деонтології;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з принципами і правилами управлінської поведінки, сприяння їх засвоєнню;
- формування стійкої позитивної мотивації нормативної поведінки й належного виконання професійного обов'язку, моральних цінностей та відповідних якостей;

- розвиток деонтологічної культури на рефлексивній основі, спонукання менеджерів освіти до самоаналізу своїх вчинків;
- визначення типових помилок поведінки менеджера освіти, пов'язаних із порушенням норм професійної моралі та вимог нормативних документів;
- розкриття особливостей нормативної поведінки менеджера освіти у процесі вирішення складних управлінських ситуацій.

3. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

Спеціальні компетентності (СК):

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програмні результати навчання (ПР):

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та

іноземною мовами.

ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

ПРН12. Додатково для освітньо-професійної програми Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Розподіл годин за денною формою навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		л	сем. / пр.	с/р
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи управлінської деонтології				
Тема 1. Вступ до курсу «Управлінська деонтологія»	7	2	2	3
Тема 2. Генеза становлення та розвитку управлінської деонтології в Україні.	6		2	4
Тема 3. Ціннісно-деонтологічні орієнтири діяльності керівника організації	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 1	21	4	2	11
Змістовий модуль 2. Деонтологічні вимоги до керівника закладу освіти				
Тема 4. Деонтологічна компетентність керівника організації	10	2	2	4
Тема 5. Належна поведінка керівника організації у контексті управлінської деонтології	10	2	2	4
Тема 6. Адміністративний вплив у контексті управлінської деонтології	8	2	2	2
Тема 7. Деонтологічний контекст професійного спілкування керівника організації	12	2	2	4
Тема 8. Деонтологічний контекст подолання конфліктів в організації	14	2	2	4
Разом за змістовим модулем 2	39	10	10	19
Усього годин	60	14	16	30
Модуль 2				

ІНДЗ	15	-	-	15
Підсумкове теоретичне заняття (диф.залік)	15	-	-	15
Усього годин	30	-	-	30
РАЗОМ	90	14	16	60

Розподіл годин за заочною формою навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		л	сем. / пр.	с/р
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Модуль 1				
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи управлінської деонтології				
Тема 1. Вступ до курсу «Управлінська деонтологія»	7	2		5
Тема 2. Генеза становлення та розвитку управлінської деонтології в Україні.	8		2	6
Тема 3. Ціннісно-деонтологічні орієнтири діяльності керівника організації	9	2	2	5
Разом за змістовим модулем 1	24	4	4	16
Змістовий модуль 2. Деонтологічні вимоги до керівника закладу освіти				
Тема 4. Деонтологічна компетентність керівника організації	8	2		6
Тема 5. Належна поведінка керівника організації у контексті управлінської деонтології	7		2	5
Тема 6. Адміністративний вплив у контексті управлінської деонтології	7		2	5
Тема 7. Деонтологічний контекст професійного спілкування керівника організації	7		2	5
Тема 8. Деонтологічний контекст подолання конфліктів у організації	7	2		5
Разом за змістовим модулем 2	36	4	6	26
Усього годин	60	8	10	42
Модуль 2				
ІНДЗ	15	-	-	15
Підсумкове теоретичне заняття (диф.залік)	15	-	-	15
Усього годин	30	-	-	30
РАЗОМ	90	8	10	72

5. ОСНОВНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Лекція 1	Тема 1. Вступ до курсу «Управлінська деонтологія»	Тестування 1	5
Семінар 1		Творче завдання 1	5
Змістовий модуль 2			
Лекція 2	Тема 2. Гене́за становлення та розвитку управлінської деонтології в Україні	Тестування 2	5
Семінар 2		Творче завдання 2	5
Змістовий модуль 3			
Лекція 3	Тема 3. Ціннісно-деонтологічні орієнтири діяльності керівника закладу освіти	Тестування 3	5
Семінар 3		Творче завдання 3	5
Змістовий модуль 4			
Лекція 4	Тема 4. Деонтологічна компетентність керівника закладу освіти	Тестування 4	5
Семінар 4		Творче завдання 4	5
Змістовий модуль 5			
Лекція 5	Тема 5. Належна поведінка керівника закладу освіти у контексті управлінської деонтології	Тестування 5	2
Семінар 5		Творче завдання 5	3
Змістовий модуль 6			
Лекція 6	Тема 6. Адміністративний вплив у контексті управлінської деонтології	Тестування 6	2
		Творче завдання 6	3
Змістовий модуль 7			
Лекція 7	Тема 7. Деонтологічний контекст професійного спілкування керівника закладу освіти	Тестування 7	2
		Творче завдання 7	3
Змістовий модуль 8			
Лекція 8	Тема 8. Деонтологічний контекст подолання конфліктів у закладі освіти	Тестування 8	2
			3

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідницьке завдання студента з ОК «Інформаційний менеджмент» сприяє поглибленому вивченню магістрантом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальне завдання студентів є однією із складових самостійної роботи студентів та полягає у розумінні принципів, форм та технологій управління інформаційними зв'язками. У дослідженні звертається увага на практичну та

прикладну спрямованість предмету дослідження, визначаються особливості управління інформаційними зв'язками в організації.

Для виконання студентам пропонується обрати з чотирьох варіантів – реферат, наукова стаття, підготовка термінологічного словника за спеціальністю, підготовка друкованого варіанту наукового виступу і його електронної презентації - одне індивідуальне навчально-дослідницьке завдання.

Індивідуальне науково-дослідницьке завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до заліку. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Обов'язковий захист завдання шляхом публічного виступу студента з теми ІНДЗ (до 5 хв.).

Варіант 1. Реферат

Структура реферату містить такі елементи: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина (розділи, пункти і підпункти), висновки, список використаних джерел, додатки.

Титульний аркуш є першою сторінкою реферату. Зміст реферату розташовують з нової сторінки безпосередньо після титульної. До Змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, висновки; список використаних джерел; додатки.

У вступі обґрунтовують актуальність обраної теми, оцінюють стан дослідження наукової проблеми, формулюють мету і визначають завдання реферату, дають короткий загальний огляд наявної літератури і використаних джерел.

Оцінюючи стан дослідження наукової проблеми, треба коротко висвітлити ту низку відомих авторів наукових уявлень, яка склалася в науці з цієї проблеми.

У короткому огляді літератури і джерел, з якими автор працював, треба оцінити їхню корисність, доступність, висловити своє ставлення до їхнього змісту.

Зміст реферату має відповідати його темі, меті і завданням. У розділах основної частини необхідно послідовно розкрити всі передбачені планом питання, обґрунтувати, пояснити основні положення, підкріплюючи їх конкретними прикладами і фактами, формулювати думки чітко, просто, правильно і недвозначно. Текст має бути логічно структурований.

У рефераті треба висловлювати своє ставлення до того, що викладається. Всі міркування потрібно аргументувати. Варто прагнути, щоб виклад матеріалу був виразним і літературно грамотним, уникати повторень і марнослів'я.

Висновки – самостійна частина реферату, в якій потрібно висвітлити такі аспекти: оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи; перерахувати і стисло охарактеризувати відомі наукові підходи досліджених проблеми, а також виділення нових аспектів, дискусійних питань, що підлягають подальшому вивченню; визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й уточнення, а що викликає сумніви.

Список використаних джерел, як правило, розміщується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків на мові видання. При оформленні списку літератури крім автора та назви книги слід вказувати місце видання, назву видавництва, рік видання, загальну кількість сторінок або

конкретні сторінки, звідки запозичені теоретичні положення чи методи дослідження.

Допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття реферату (плани, схеми, малюнки, фотографії, графіки, розрахунки, таблиці, копії документів, інструкції), доцільно включати до додатків.

Реферат має відповідати певним вимогам щодо оформлення:

1. Обсяг реферату повинен бути таким, щоб у зміст роботи з потрібною достатністю ввійшли теоретичні положення, фактичний матеріал, логічні висновки і практичні рекомендації. Орієнтовно, обсяг реферату повинен становити 10-15 сторінок. До загального обсягу не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки реферату, крім першої (титульної), підлягають нумерації, номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

2. Реферат подається в друкованому вигляді. Текст друкується на папері формату А-4 (210×297) з використанням шрифтів текстового редактора Word, кеглем 14, через 1,5 міжрядкових інтервали. Необхідно дотримуватись відповідних полів на сторінці: зверху – 20 мм, справа – 10 мм, зліва – 25 мм, знизу – 20 мм.

Приблизна тематика наукових рефератів з ОК

1. Історія розвитку управлінської деонтології в Україні.
2. Специфіка деонтологічного підходу до управлінської діяльності.
3. Моральна місія сучасного керівника закладу освіти.
4. Особистість керівника закладу освіти в контексті реалізації Концептуальних положень реформування середньої освіти.
5. Проблема управлінської деонтології у працях В. О. Сухомлинського.
6. Проблема деонтологічної освіти.
7. Професійний обов'язок як деонтологічна категорія.
8. Авторитет керівника як деонтологічна категорія.
9. Відповідальність керівника як деонтологічна категорія.
10. Професійний обов'язок як деонтологічна категорія.
11. Концепція морального лідерства: європейський погляд.
12. Моральні цінності сучасного управління.
13. Проблема морального вибору керівника: свобода і відповідальність.
14. Моральні засади самовдосконалення керівника закладу освіти.
15. «Професійні табу» і їх значення для регуляції поведінки керівника закладу освіти.
16. Деонтологічна культура керівника як умова морального впливу на педагогів.
17. Деонтологічні умови організації, здійснення й управління інноваційною діяльністю в закладі освіти.
18. Деонтологічна складова професійної майстерності менеджера освіти.
19. Деонтологічний аспект піару в галузі освіти.
20. Деонтологічний аспект інформаційно-комунікаційного забезпечення управління закладом освіти.
21. Інформаційна відповідальність керівника закладу освіти.
22. Проблема морального вибору менеджера освіти у вимірах управлінської деонтології.
23. Шляхи розвитку нормативної поведінки менеджера освіти.

24. Деонтологічний аспект маркетингової діяльності закладу освіти.
25. Педагогіка партнерства: деонтологічний вимір

ЗМІСТ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Змістовий модуль 1.

Модульна контрольна робота №1

Варіант 1

1. Дайте визначення поняттям:

- деонтологія;
- професійна деонтологія;
- управлінська деонтологія.

2. Дайте відповіді на питання, обґрунтовуючи відповідь прикладами:

- професійний обов'язок керівника;
- професійна поведінка керівника;
- норми професійної поведінки;
- належна поведінка керівника.

Варіант 2

1. Дайте визначення поняттям:

- професійна деонтологія;
- професійна етика;
- управлінська деонтологія.

2. Дайте відповіді на питання, обґрунтовуючи відповідь прикладами:

- Роль належної поведінки у діяльності керівника
- Управлінське табу керівника.
- Ціннісні орієнтири керівника.
- Вимоги до поведінки керівника.

Тести

1. Деонтологія це:

- а) поведінка людини, яка хоче чимось виділитися серед інших;
- б) вчення про моральні, професійні та юридичні обов'язки та правила поведінки спеціалістів щодо людини, яка перебуває у сфері виробничих і соціальних стосунків цих спеціалістів.

2. Термін «деонтологія» було введено до наукового обігу було введено:

- а) Дж. Бентамом;
- б) І. Смаґіним.

3. Професійна деонтологія визначається науковцями як:

- а) система етичних знань про моральні, професійні та юридичні обов'язки і правила поведінки фахівців по відношенню до людини, що знаходяться у сфері виробничих і соціальних стосунків цих фахівців;
- б) розділ етики, що розглядає проблеми обов'язку, сферу належного, всі форми моральних вимог та їхнє співвідношення;

– наука про професійну поведінку;

в) всі відповіді правильні

4. Управлінська деонтологія – це:

а) галузь людської діяльності, яка сформувалася в процесі розподілу праці;

б) поведінка людини;

в) етика поведінки.

5. Норми професійної поведінки це:

а) моральна свідомість керівника, його об'єктивність, неупередженість у ставленні та оцінці професійної діяльності підлеглих;

б) встановлені правила, стандарти, що регулюють поведінку керівника відповідно до професійних цінностей.

6. Джерелом управлінської деонтології є:

а) професійна мораль;

б) відповідальність;

в) честь;

г) усі відповіді правильні.

7. Змістом теорії управлінської деонтології є:

а) належна поведінка;

б) норми професійної поведінки менеджера освіти у вигляді цінностей;

в) авторитет керівника.

г) усі відповіді правильні.

8. Деонтологічні цінності-сенси це :

а) людина, влада, авторитет, обов'язок, колектив, право, мораль, норма;

б) відповідальність, честь, гідність, справедливість;

в) усі відповіді правильні;

.

Зістовий модуль 2.

Модульна контрольна робота №2

Варіант 1

1. Дайте визначення поняттям:

- деонтологічна компетентність керівника закладу освіти;
- належна поведінка керівника;
- адміністративний вплив;
- управлінський ресурс.

2. Дайте відповіді на питання, обґрунтовуючи відповідь прикладами (2 питання - на вибір студента):

- Складові деонтологічної компетентності керівника;
- Вимоги до належної поведінки.
- Охарактеризувати професійну поведінку керівника.
- Висвітлити деонтологічний аспект використання стилів керівництва

3. Практичні завдання.

- Опишіть деонтологічно виправдану поведінку керівника закладу освіти.
- Охарактеризувати ступені оволодіння керівником деонтологічною компетентністю.

Варіант 2

1. Дайте визначення поняттям:

- професійна компетентність керівника закладу освіти;
- деонтологічно виправданої поведінки керівника закладу освіти;
- стилі керівництва;
- управлінське спілкування.

2. Дайте відповіді на питання, обґрунтовуючи відповідь прикладами (2 питання - на вибір студента):

- Специфіка управлінського впливу керівника на основі управлінської етики..
- Типи керівників закладу освіти.
- Культура мовлення професіонала. .
- Охарактеризувати комунікацію як чинник встановлення професійних відносин на деонтологічних засадах.
- Визначити структуру та динаміку конфліктів.

3. Практичні завдання.

- Визначити основні принципи деонтологічно виправданої поведінки керівника закладу освіти.
- Описати правила службових стосунків.

Тести

1. Формування управлінської компетентності менеджера освіти відбувається шляхом:

- а) набуття під час професійної підготовки у закладах вищої освіти та неперервної освіти комплексу компетентностей;
- б) самоосвіти.
- в) соціальному;
- г) усі відповіді правильні.

2. Деонтологічна компетентність це:

- а) спосіб та інструмент успішної професійної діяльності, а також передумовою і метою самореалізації в ній особистості професіонала;
- б) ризикована поведінка;
- в) належна професійна поведінка;
- г) усі відповіді правильні.

3. Компонентами деонтологічної компетентності керівника закладу освіти є:

- а) мотиваційно-ціннісний, когнітивний діяльнісний;
- б) практичний, рефлексивно-оцінний;
- в) усі відповіді правильні.

4. Критичний рівень оволодіння деонтологічною компетентністю характеризується:

- а) переважанням професійної спрямованості на себе, відсутністю в ціннісних орієнтирах цінностей-сентів та цінностей-норм, що обумовлює невідповідність поведінки.
- б) наявністю фрагментарних деонтологічно значущих знань;

в) наявністю знань основ деонтологічно значущих знань, загальні знання змісту професійної відповідальності керівника закладу освіти.

5. Оптимальний рівень оволодіння деонтологічною компетентністю характеризується:

а) переважанням професійної спрямованості на себе, відсутністю в ціннісних орієнтирах цінностей-сентиментів та цінностей-норм, що обумовлює невідповідність поведінки.

б) наявністю глибоких і повних деонтологічно значущих знань, знань змісту професійної відповідальності керівника закладу освіти;

в) наявністю знань основ деонтологічно значущих знань, загальні знання змісту професійної відповідальності керівника закладу освіти.

6. Важливу роль у формуванні професійної поведінки керівника закладу освіти відіграють його особистісні характеристики.:

а) особистісна спрямованість, поведінкова гнучкість, професійна позиція, компетентність;

б) професійна позиція;

в) авторитет.

7. Під нормативною поведінкою менеджера освіти слід розуміти :

а) сукупність конкретних дій, що відповідають нормам моралі та права;

б) деонтологічно виправдана поведінка;

в) усі відповіді правильні.

8. Сутнісними характеристиками конструкту нормативної поведінки керівника закладу освіти є:

а) інтуїтивність;

б) модальність;

в) логічність;

г) усі відповіді правильні .

9. Визначте тип керівника за характеристикою: повністю зосереджує в своїх руках владу, одноосібно приймає всі рішення, не визнає чужих думок; постійно втручається у справи підлеглих, нав'язує їм свою волю і вимагає сліпого послуху, що є ознаками деонтологічно не виправданої поведінки.

а) керівник першого типу;

б) керівник другого типу;

в) керівник третього типу;

г) керівник четвертого типу;

д) керівник п'ятого типу.

10. Сутність методу особистого прикладу полягає у наступному:

а) перш, ніж вимагати від підлеглих виконання посадових обов'язків, керівник сам має добросовісно їх виконувати, показуючи працівникам приклад для наслідування;

б) визнання працівником своєї значущості та переживання ситуації успіху призводить до виникнення бажання працювати ще більш активніше;

в) усі відповіді правильні.

ПИТАННЯ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. 1. Біологічні, соціальні, духовні та етичні принципи в життєдіяльності та професійної діяльності людини.

2. Моральність як вимір визначення поведінки людини.
3. Аксиологічні орієнтири управлінської діяльності.
4. Професійні цінності сучасного керівника закладу освіти.
5. Концепція розвитку людини в колективі, її відображення у теорії управлінської деонтології.
6. Концепція розвитку людини в системі відносин і спілкуванні, її відображення у теорії управлінської деонтології.
7. Концепція розвитку людини у професійної діяльності й майстерності, її відображення у теорії управлінської деонтології.
8. Сутність та специфіка управлінської моралі.
9. Моральна свідомість керівника.
10. Моральна діяльність в теорії управління.
11. Сутність та зміст поняття «професійна деонтологія».
12. Об'єкт і предмет управлінської деонтології.
13. Вимоги до професійної поведінки сучасного керівника закладу освіти.
14. Поняття норми в управлінській діяльності.
15. Зміст моральних норм професійної діяльності керівника.
16. «Золоте правило» етичної системи та його специфіка в управлінській діяльності.
17. Сучасний етап формування професійних деонтологічних норм.
18. Правова компетентність керівника.
19. Юридична відповідальність керівника закладу освіти.
20. Міра правової відповідальності керівника закладу освіти.
21. Шляхи вирішення проблеми корупції в освіті.
22. Співвідносність якостей та професійної поведінки адміністратора та лідера.
23. Харизма керівника. Харизматичне лідерство.
24. Моральне лідерство.
25. Моральна культура керівника закладу освіти.
26. Генезис і зміст розвитку людини, її професійного становлення.
27. Критерії, показники та рівні розвитку професіонала.
28. Акмеологічна концепція становлення професіонала.
29. Професійна майстерність та професіоналізм керівника закладу освіти.
30. Характеристика деонтологічної насиченості професійної майстерності керівника закладу освіти.
31. Техніка саморегуляції та її роль у професійній поведінці керівника.
32. Культура зовнішнього вигляду керівника закладу освіти.
33. Нормативна поведінка керівника закладу освіти.
34. Характеристика деонтологічних категорій: обов'язок, відповідальність, честь, гідність, совість керівника.
35. Професійне спілкування, його функції та етапи.
36. Рівні спілкування керівника та їх специфічні особливості.
37. Умови організації оптимального управління на етичних засадах.
38. Характеристика стилів керівництва.
39. Основні типи керівників-термінаторів.
40. Характеристика видів хибного авторитету.
- 41.

42. Формальні відносини в професійно-педагогічній діяльності.
43. Поняття субординації в управлінській деонтології.
44. Специфіка деонтологічно виправданої поведінки керівника
45. закладу освіти в окремих системах управління (директор–учитель, директор–заступник директора, директор–технічний персонал, директор–батьки учнів, директор–учні).
46. Професійний етикет керівника.
47. Неформальних професійні відносини.
48. Рефлексивний аналіз керівником своєї діяльності як спосіб самодіагностики.
49. Умови оволодіння педагогічним тактом.
50. Використання тестових методик з метою виявлення рівнів моральної культури педагогів.
51. Шляхи і форми морального самовдосконалення керівника закладу освіти.
52. Конфлікти у професійній діяльності керівника

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ

Методи викладання та навчання:

- МН1. Словесний метод.
- МН2. Наочний метод.
- МН3. Самостійне навчання.
- МН4. Практичний метод.
- МН5. Проблемно-пошуковий метод.
- МН6. Дослідницький метод.
- МН7. Інтерактивні методи навчання.

Види контролю: поточний та підсумковий (модульний, семестровий).

Форми оцінювання:

Формативне оцінювання:

- ФО1. Письмові та усні коментарі, настанови викладачів у процесі навчання.
- ФО2. Письмові та усні коментарі викладача за результатами виконаного завдання.
- ФО3. Письмові та усні коментарі викладача щодо динаміки навчальних досягнень.
- ФО4. Формування навичок самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.

Сумативне оцінювання:

- СО1. Оцінювання результатів виконаних завдань на семінарських заняттях.
- СО2. Оцінювання результатів виконаних завдань за самостійну роботу.
- СО3. Виконання та презентація індивідуального науково-дослідницького завдання.
- СО4. Виконання модульної контрольної роботи.
- СО6. Підсумковий контроль (екзамен).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), шкалою (A,B,C,D,E,FX,F), національною

4-х бальною шкалою для екзамену/диференційованого заліку («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, що спрямовані на опанування змісту освітнього компонента з даної освітньо-професійної програми. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється у формі поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю знань здобувачів можуть бути усна відповідь та доповнення під час заняття, а також письмові роботи, що передбачені планами семінарських занять.

Модульний контроль проводиться як підсумкова контрольна робота за даним змістовим модулем з метою оцінки результатів знань здобувачів вищої освіти після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Модульна контрольна робота передбачає виконання здобувачами письмової відповіді на питання за визначеними варіантами.

Виконання індивідуального науково-дослідницького завдання (ІНДЗ) з даного освітнього компонента оцінюється у 15 балів.

Підсумковий контроль знань – диференційований залік, який оцінюється у 25 балів. Форма проведення підсумкового контролю – усна.

Здобувач повинен отримати необхідний мінімум з кожного модуля, включаючи результати самостійної роботи. Здобувач не може бути допущений до складання підсумкового контролю знань з освітнього компонента, якщо він не склав усі передбачені модульні контрольні роботи. Якщо здобувач не набрав потрібної кількості балів, то він не допускається до підсумкового контролю. У визначений термін такий здобувач повинен представити викладачу у письмовому вигляді виконані завдання передбачені семінарськими заняттями та самостійною роботою. Лише після цього здобувач допускається до підсумкового контролю. Здобувачі вищої освіти, які протягом триместру набрали необхідну кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни, мають можливість: не складати екзамен, а отримати його автоматично, відповідно до рейтингової оцінки, переведеної в оцінку за національною шкалою; складати екзамен з метою підвищення рейтингу з освітнього компонента.

Якщо здобувач виконав і захистив всі види робіт передбачені освітнім компонентом, брав активні участь на заняттях, то до його підсумкової оцінки можуть додаватися заохочувальні бали (до 15 балів). Загальна підсумкова оцінка здобувача вищої освіти з освітнього компонента розраховується за накопичувальною системою і дорівнює сумі всіх балів, які було здобуто на кожному з етапів контролю – поточного, модульного контролю, підсумкового контролю.

Розподіл балів

	Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2					ІНДЗ	Підсумковий контроль-диф.залік	Загальна сума балів
Складові змістовних модулів	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	МК 1	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	МК 2	15	25	100
Кількість балів за темами, у т.ч. за видами робіт:	5	5	5	5	10	5	5	5	5	10			
- семінарські заняття	3	3	3	3		3	3	3	3				
- самостійна робота	2	2	2	2		2	2	2	2				
Кількість балів за модуль	30					30							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для диференційованого заліку, курсової роботи
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
31-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-30	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення

- Бралатан В. П. Професійна етика. Навч. Посіб. 252 с.
- Васильєва М.П. Теорія педагогічної деонтології . Харків, 2003. 216 с.
- Васильєва М.П. Основи педагогічної деонтології: навч. посіб./ Харків: Нове слово, 2003. 200 с.
- Васянович Г.П. Педагогічна етика : навчальний посібник / Г.П.Васянович, - К.: Академвидав, 2011 . 254 с.
- Гах Й. Етика ділового спілкування: Навч. посібник для вузів / Й.Гах. К., Центр навчальної літератури, 2005. 160с.
- Жебровський Б.М. Професійна етика вчителя: час і вимоги. К.: Педагогічна думка, 2000. 62 с.
- Задорожна-Княгницька Л. В. Деонтологічна підготовка менеджерів освіти в університетах: теорія і практика: монографія. Маріуполь, 2017. 372 с.
- Задорожна-Княгницька Л. В. Управлінська деонтологія : навчальний посібник Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 248 с.

9. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навч. посібник для вузів. Суми, К. 2005. 222 с.
10. Управлінська деонтологія / укл. Л.О. Прядко / Конспект лекцій. Суми: НВВ СОІППО. 2024. 100 с.
11. Хоружа Л.Л. Педагогічна деонтологія: навч.-метод, посіб. К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2008. 96 с.
12. Воронкова В. Г. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-антропологічні виміри) : монографія. Запоріжжя, 2008. 254 с.
13. Гладкова В. М., Пожарський С. Д. Основи акмеології : підруч. Львів, 2007. 324 с.
14. Етика в державному управлінні : метод. рек. / А. О. Кузнецов, Н. В. Левченко, С. В. Прживара. Харків, 2012. 60 с.
15. Жерносек І. П. Формування управлінської науково-методичної культури керівника ЗНЗ : метод. рек. Харків, 2010. 192 с.
16. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів, 2011. 223 с.
17. Радченко О. В. Ціннісна система суспільства як механізм демократичного державотворення : монографія. Харків, 2009. 380 с.
18. Радул В.В. Філософські та соціально-педагогічні аспекти сучасних проблем освіти. Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. 2017. Вип. 77(1). С. 52–58.
19. Савчин М. В. Психологія відповідальної поведінки : монографія. Івано-Франківськ, 2008. 280 с.
20. Шеломцев В. Етикет і сучасна культура спілкування. К., 2013. 416 с.
21. Шоутен Т., Даниленко Л., Зайченко О. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти. Київ, 2019. 112 с.

Рекомендована література

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Задорожна-Княгницька Л. В. Деонтологічна підготовка менеджерів освіти в університетах: теорія і практика: монографія. Маріуполь, 2017. 372 с.
2. Задорожна-Княгницька Л. В. Управлінська деонтологія : навчальний посібник Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 248 с.
3. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навч. посібник для вузів. Суми, К. 2005. 222 с.
4. Управлінська деонтологія / укл. Л.О. Прядко / Конспект лекцій. Суми: НВВ СОІППО. 2024. 100 с.
5. Воронкова В. Г. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-антропологічні виміри) : монографія. Запоріжжя, 2008. 254 с.
6. Гладкова В. М., Пожарський С. Д. Основи акмеології : підруч. Львів, 2007. 324 с.
7. Етика в державному управлінні : метод. рек. / А. О. Кузнецов, Н. В. Левченко, С. В. Прживара. Харків, 2012. 60 с.
8. Жерносек І. П. Формування управлінської науково-методичної культури керівника ЗНЗ : метод. рек. Харків, 2010. 192 с.

9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів, 2011. 223 с.
10. Шоутен Т., Даниленко Л., Зайченко О. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти. Київ, 2019. 112 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ РЕСУРСИ

Інформаційні ресурси

1. Задорожна-Княгницька Л. В. Управлінська деонтологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057505.pdf>
2. Шевченко Ю. М. Ш 37 Педагогічна деонтологія : навч.-метод. посіб. [для студ. спеціальності «Початкова освіта»] / Авт.-укл. Юлія Михайлівна Шевченко . – Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2018 імені Богдана Хмельницького <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/2963/1/%D0%9F%D0%BE%D1>

8. ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика щодо відвідування

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі аудиторні заняття згідно розкладу, не запізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. У випадку своєї відсутності здобувач зобов'язаний попередити викладача та пояснити причину пропуску заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Здобувач зобов'язаний готуватися до кожного аудиторного заняття. У випадку відсутності здобувача на занятті з поважних причин (документальне підтвердження) він має право виконати завдання пропущеного заняття та отримати відповідну кількість балів. У випадку пропуску заняття без поважних причин здобувач має право виконати відповідні завдання та отримати бали. При пропуску лекційних занять викладач під час індивідуальних консультацій може додатково провести усну співбесіду за темою. Для відпрацювання семінарських занять здобувач вищої освіти повинен виконати письмову роботу з даної теми.

Індивідуальні науково-дослідницькі завдання мають бути надіслані до початку залікової сесії. Всі завдання, що передбачені освітнім компонентом, здобувач зобов'язаний виконувати згідно встановлених термінів та надсилати на перевірку у відповідний канал спільної команди, що розташована на платформі Microsoft Teams. Передача виконаних поточних завдань не передбачена. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика оцінювання

Оцінювання здобутків студентів є прозорим та об'єктивним. Викладачі на першому занятті знайомлять здобувачів вищої освіти зі структурою і цілями, переліком компетентностей, та їх співвідношенням із програмними результатами навчання з ОК, з формами та критеріями оцінювання з дисципліни.

В процесі вивчення ОК здобувачі мають можливість отримати додаткову та

уточнювальну інформацію в межах індивідуального консультування викладачами та кураторами. Викладач зобов'язаний на запит здобувача прокоментувати переваги та недоліки його роботи, що визначили той чи інший бал.

Політика щодо академічної доброчесності

Всі завдання виконуються студентом самостійно. Списування під час контрольних робіт та екзаменів/диференційованих заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн опитуванні. Перевірка робіт на плагіат здійснюється обов'язково згідно до Положення про академічну доброчесність КЗ СОШПО.

Політика комунікації

Комунікативний процес між викладачем та здобувачем вищої освіти відбувається як індивідуально, так і у груповій формі через канал відповідного освітнього компоненту у команді в Teams Microsoft, через електронну пошту та месенджери (Viber; Telegram).